

ZU
YD

Responsieve curriculumontwikkeling door teams in het hoger onderwijs

Joyce Vreuls, Marcel van der Klink, Loek
Nieuwenhuis, Els Boshuizen

ORD

27-06-2019

ZU
YD

Uit deze presentatie zijn om privacy redenen afbeeldingen verwijderd

Responsieve curriculum ontwikkeling

Snel en adequaat in te spelen op nieuwe omstandigheden.

Veerkracht, het vermogen tot adaptatie en een proactieve houding

Responsiviteit vergroten:

- Beter benutten bestaande kennis
- Mobiliseren en toepassen van ideeën en technieken die te vinden zijn in andere bedrijven, sectoren of landen. (Onderwijsraad, 2014).

Vrij vaag, niet waar?

ZU
YD

Onderzoeksvragen

RQ1: Wat kenmerkt een responsief curriculum (product)?

RQ2: Hoe geven teams hier handen en voeten aan (proces)?

**ZU
YD**

Methodologie

- Snowball sampling
- Informed consent
- 29 open interviews
- 7 opleidingen in 3 verschillende domeinen (generaliseerbaarheid), 1 reconstructie
- Verschillende onderzoekers
- Coderen
- Saturatie
- Kwaliteit

ZU
YD

Resultaten

- Open 110 codes
- Axiaal 26 codes
- Selectief 11 codes ondergebracht in 4 thema's:
 1. Curriculum construct en content (RQ1)
 2. Docent competenties (RQ2)
 3. Teamwork incl. stakeholders (RQ2)
 4. Facilitering (RQ2)

Verschillende fasen curriculum ontwikkeling

Curriculum construct en content

- *“..timmer niet alles dicht, houd in je curriculum ook ruimte voor actualiteit en voor nieuwe zaken die je aan de orde wilt stellen.” [N1]*
- *“Ik zou willen beginnen met aan te geven dat het responsief onderwijs moet zijn... niet curriculum. Een curriculum is al onderdeel van de discussie.. een curriculum in de vertaling of definitie van een programma dat je in vier jaar neerlegt en dat een cohort moet doorlopen, ja, dat zou voor mij al niet echt responsief zijn.” [N3]*
- *“..iets in de geaardheid van de mens zit dat je niet een heel volledig open leerruimte van de kunsten tot en met de elektrotechniek kunt maken denk ik.” [N3]*
- *“..keuzes die we maken die nemen al heel veel plaats in beslag. Ja en je hebt nog altijd van die mensen die zeggen en dit moet er nog in en dat moet er nog in, he, en dat willen we niet maar uiteindelijk kiezen we toch. En we willen het toch grondig doen en we willen veel doen, ja en dat gaat ten koste van ruimte die je ook nog wilt overhouden.” [N1]*

Docent competenties

ZU
YD

- *“En de rol van docent verandert. De docent heeft het gevoel dat hem, als hij niet oppast, iets wordt afgepakt. Ik vind die dreiging ook reëel. Als je op de inhoud en innovatieopbrengst focust en die vervolgens onvoldoende blijken te zijn, dan kom je aan de kant te staan..” [N5]*
- *“Ik heb werkelijk tegen docenten gezegd: ‘je zit er niet vanuit je expertise, je zit er ook gewoon om te leren. Je bent er ook gewoon deelnemer.” [N10]*
- *“Hij moest behoorlijk uit zijn comfortzone door zijn vak los te laten zoals hij dat altijd had gegeven (...) want stel je voor dat er onderwerpen voorbijkomen waarvan het werkveld denkt: ‘dat moet jij weten’, en die weet je niet..” [N11]*
- *“..het is buitengewoon belangrijk dat die professional toegang heeft tot de markt, waar die kennis of die middelen die die nodig heeft om er een goed product van te maken kan halen.” [N20]*

Team work en stakeholders

- *“Het werken in teams doen we omdat je onderwijs gaat onderwerpen dat complexer is. Dat kun je niet meer als individuele docent, dat doe je samen.” [N11]*
- *“...die moeten samengesteld worden uit heel verschillende perspectieven. Eigenlijk moeten die echt een mengelmoes zijn, in succesvolle teams kijkt ieder vanaf een totaal andere context.” [N13]*
- *“Maar wat ga je ze dan precies vragen..? Dat is ook echt heel moeilijk hoor. Hoe moet je dat nou concreet doen? Dus ik vind dat ook wel mooi in theorie beschreven, maar ik vraag me dan toch ook wel heel erg af: ‘hoe doe je dat nou echt in de praktijk?’” [N2]*
- *“...maar op een gegeven moment zat er zo’n druk op de ketel om zaken op te leveren, en ja wetende hoe belangrijk het is om die partijen te betrekken, het vertraagd wel.. En op een gegeven moment gaat het allemaal sneller als je het met een team van docenten doet. Dus ja, toen is het ten koste gegaan van het betrekken van externe stakeholders.” [N1]*
- *“.. dat hele proces om een team te worden, dat was ook heel lastig ja.” [N20]*

Facilitering

ZU
YD

- *“Faciliteiten werden in eerste instantie niet betaald. Ik heb afgedankte bureaus van Fysiotherapie letterlijk uit de container moeten halen.” [N5]*
- *“Daar hebben we geen geld voor om alles continu te blijven door ontwikkelen.” [N15]*
- *“Dingen worden heel erg gestuurd door kaders. Er is vanalles was moet..” [N2]*
- *“Dan is het systeem van toetsen zoals we dat nu hebben, we hebben met onze integrale toetsing de OER aardig op moeten rekken en we hebben geluk gehad dat ze met ons mee hebben gedacht, maar ook niet altijd ja gezegd hoor, dus we moesten soms ook wel meer water bij de wijn doen, die structuren maken toch echt moeilijk om toekomstgericht te blijven.” [N21]*
- *“Er wordt altijd geschermd met onze kwalificatiedossiers. Dan kunnen we niks en mogen we niks. Nou ja, we zien het hier: wat we samen bedenken, daar zit meer dan genoeg ruimte in. Als je zoekt dan is die ruimte er. Maar je moet hem wel zoeken. En je moet open staan om dan ook een beetje creatief te kijken naar wat die mogelijkheden zijn..” [N23]*

ZU
YD

CONCLUSIES**

** Model voorlopig
verwijderd ivm publicatie

Belemmerend en bevorderend

Nieuwenhuis (2010) als kader

Vervolgonderzoek

- Belemmerende en bevorderende factoren responsieve curriculum ontwikkeling en mogelijke ondersteuning
- Ontwerp van ondersteuning (protocol)

Bronnen

- <http://www.kompetenzwerkstatt.net>
- Nieuwenhuis, L.F.M. (2013). *Werken aan goed beroepsonderwijs*. Intrederede Lectoraat Beroepspedagogiek. Hogeschool Arnhem en Nijmegen.
- Nieuwenhuis, M.A. (2010). *The art of management*. Retrieved from: https://lawpreneur.net/wp-content/uploads/2016/01/Deel_1_Strategie_Structuur.pdf
- Onderwijsraad (2014). Retrieved from: <https://www.onderwijsraad.nl/publicaties/2014/meer-innovatieve-professionals/volledig/item7188#bron26>
- Palonen, T., Boshuizen, H. P., & Lehtinen, E. (2014). How expertise is created in emerging professional fields *Promoting, assessing, recognizing and certifying lifelong learning* (pp. 131-149): Springer.
- Simon, F., Stuijts, M., & Vreuls, J. (2019). *... worden van ... en CHILL en ... en ... een momentopname van een hybride leeromgeving*. Heerlen: Zuyd Onderzoek.
- Simon, F. Stuijts, M., & Vreuls, J. (2019). Niet-ontworpen, toch succesvol - de assemblage van een hybride leeromgeving. Paper submitted to: Onderwijsinnovatie.
- Van Merriënboer, J.G. & Kirschner, P.A. (2017) Ten steps to complex learning. A systematic approach to four component instructional design. Taylor & Francis LTD.
- Zitter, I. (2010). *Designing for learning. Studying learning environments in higher professional education from a design perspective*. (PhD). University Utrecht, Utrecht.

Slot

ZU
YD

Dank voor uw aandacht!

Vragen?

Participant	Teamwork	Teacher Compe- tencies	Curriculum construct	Facilitation	E
N1	28	4	59	5	96
N2	24	1	49	4	78
N3	23	13	52	4	92
N4	21	4	31	1	57
N5	37	7	57	33	134
N6	3	8	11	6	28
N7	7	11	5	5	28
N8	11	7	7	8	33
N9	15	3	6	7	31
N10	24	11	13	9	57
N11	27	8	6	3	44
N12	19	4	15	24	62
N13	23	8	28	3	62
N14	11	3	46	4	64
N15	15	10	61	15	101
N16	21	8	38	28	95
N17	7	0	17	13	37
N18	16	8	47	14	85
N19	24	7	30	21	82
N20	34	11	51	13	109
N21	16	10	48	9	83
N22	19	8	37	13	77
N23	43	12	20	20	95
N24	22	20	27	14	83
N25	4	0	11	3	18
N26	29	21	24	24	98
N27	52	6	9	56	123
N28	26	1	13	28	68
N29	48	8	30	41	127
E	649	222	848	428	2147